

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Simonia. Consilium DLXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

interesse dicit, magis quoque idoneum reddit suum testimonium; propterea quod ista consideratione in re sua videatur dicere testimonium, quod iure non permittitur, l. Omnibus C. De testib. l. Nullus D. eod.

Remoto testimonio huius quarti testis, ex aliorum testimonio nihil periculi imminet Reo. Nam qui super tertio & quarto articulis libelli, continentibus hanc simoniacam conventionem, sub promissione sustinenda prioris asserta pensionis octo florenorum, & superaddenda alterius quatuor florenorum, producti sunt testes, præter dictum Dominum Dionysium, uno ore omnes deponunt, se nihil de eo scire. Et producti super quinto & sexto articulis de promissione & solutione duodecim vel tredecim florenorum, satis aperte quidem testificantur, solutos esse hos tredecim florenos; sed inde tamen non potest constitui crimen simoniæ, quamdiu non probatur antecedens conventio seu promissio: præsertim quia satis constat, etiam ex testimonio præfati D. Dionysii, hanc pecunia numerationem factam esse post resignationem, & ex aliorum testimonio tunc postquam Ægidius, resignatâ hâc Matriculariâ, monasticam vitam professus fuisset.

8. Iam verò manifestum est, quod sine vitio & sine crimine pravitate simoniæ, resignanti aut conferenti spirituale beneficium aliquid possit dari; potissimum post collationem seu resignationem iam acquisito beneficio, si modò nulla præcesserit pactio aut conventio, *can. Sicut Episcopum l. q. 2. c. Etsi quæstiones de simonia*: quia simonia non committitur nisi ex pacto, & sine pacto munus datum, seu ultrò oblatum liberè accipitur; idque non tantum si modicum, sed etiam si magni pretii sit, *Ioan. de Anania ex sent. Hostiens. in d. c. Etsi quæstiones nu. 5.* Nec in dubio præsumendum est id ex pacto antecedente esse factum, etiam si incontinenti post collationem fiat remuneratio seu datio, *Gloss. in V. consentiant in c. Tua nos de simonia, Fred. de Sens conf. 258.* Factum tale, quidam Abbas; quia in dubio illicitè factum præsumendum non est, l. Merito D. Pro socio, *Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 1.* Proinde cum satis constat, dictum Ægidium are alieno gravatum, ad monasticam vitam confugisse, & ideo huic Matriculariæ renuntiasse, idque in favorem Rei ex causa permutationis; non improbatore more potuit Reus aliquid pro solutione debitorum illius conferre sine pravitate simoniæ, cessante præviâ pactioe de dando; de qua antecedente Actor sufficienter non probavit.

9. De simulata seu collusoria permutatione dictæ Matriculariæ, valentis annue in absentia duodecim florenos, ad inane seu titolare beneficium Altaris Beatæ Mariæ in Capella L. quod proponitur, ad simoniacam labem seu crimen trahi non potest: quia in illam non quadrat simoniæ definitio, cum per compermutationem beneficiorum non detur temporale pro spirituali. Potest ea in re latere illicita seu improbatæ pactio, quæ fraudulentam faciat permutationem, sed non simoniacam, c. 2. *de renuntiis. lib. 6. Paul. Parisius conf. 130. Ad demonstrandum vol. 4.* Quamvis interim aperte non probetur, dictum Altare Beatæ Mariæ

Conf. Wamef. Tom. II.

inane & sine fructibus esse beneficium; & quod Ægidius huius possessionem non apprehenderit in causa fuit monastica illius proximè sequens professio. * Et permutatio ob id non annullatur, quod compermutans, compermutatione factâ, nollet compermutatum beneficium accipere: satis enim est per eum, qui resignavit, non stare, quod minus compermutans illud acquirat; sic quod fieri possit, ut in permutatione unus idemque utrumque beneficium habeat; alterum quidem acquirat ex permutatione; alterum verò ex antiquo iure retineat, & sic bonâ (ut aiunt) fortunâ utatur, *Rebuff. in praxi benef. tit. De permutatione nu. 28.* Nec præsumendum est, titolare tantum esse, quod Archidiaconus confert, & sæpius conferre consuevit suâ auctoritate, per quam nemo decipi debet, l. 1. in fine C. de his qui veniam atar. imper. l. 1. P. Quando alio de peculi est annal. etiam si exiguos habeat proventus. * Neque enim inæqualitas beneficii per se annullat permutationem, sed concursus aliarum circumstantiarum & conjecturarum, d. c. *Etsi quæstiones & ibi DD. Panor. & alii in c. 1. de cler. non resident.*

Quod novissimè de fama huius simoniæ permutationis proponitur, perinde etiam non satis clarè probatur: plura enim requiruntur ad famæ probationem; & hoc præsertim, unde ortum habuerit, *Bart. in l. de inmore & tormenta De quæstionib. de quo vix aliquis deponit, & major pars testium dicit se nihil scire de allegata fama; & alii magis de auditu & relatu alieno, quàm de fama deponunt.* Quam famæ objectionem discutit contraria Rei integritas: quippe deponunt ferè testes omnes, imò omnes, excepto dicto Domino Dionysio (cujus testimonium ex partialitate & inordinata affectione ad hanc causam ob id suspectius redditur) Reum esse virum probum, honestum, ac talem, qui nollet tantum crimen admittere: indicium enim quod ex allegatione famæ inducitur, tollitur per contrariam probationem bonæ & integræ vitæ, *Barol. in l. 1. §. penult. de re militari.* Quibus omnibus consideratis, existimo partes Venerabilis D. Officialis esse in absolvendo Reum ab imputatione Actoris.

De Simonia.

S V M M A R I U M.

Simonia quando committatur.

1. Simoniam committit qui beneficium accipit vel resignat sub promissione dandi alii elemosynam.
2. Simonia committitur sola conventionem, etiam si promissum non detur, vel remittatur.
3. Elemosynam nemo de alieno facere debet.

CONSILIVM DLXV.

ANNO 1580. Magister Ioannes Hanoy Pastor Ecclesiæ Sanctæ Elisabethæ oppidi Montensis, & M. Philippus Laurent Canonicus & Thesaurarius Collegiæ Ecclesiæ Sancti Vincentii oppidi Soingniensis coram Notario & testibus, atque etiam feudalibus Comitatus Hannoniæ recognoscunt, quod dictus M. Philippus ad manus Gubernatoris Generalis inferiorum regionum cessit dictis Canonicatui & Thesaurariæ ad opus præfati M. Ioannis, sub

Ecc 3

legibus

legibus & conditionibus, quod M. Ioannes teneatur solvere, & singulis annis, durante vitâ dicti M. Philippi, in eleemosynam dare, summam centum & quinquaginta florenorum Monasterio seu Conventui Religiosorum quocumque loco sito, quod seu quem idem M. Philippus volet nominare, & quod ex ea causa dictus M. Ioannes promiserit & promittat suis expensis solvere & dare in eleemosynam singulis annis centum & quinquaginta florenos Monasterio, quod D. Philippus nominare volet, mediatim in festo Nativitatis Christi, & mediatim in festo Nativitatis B. Ioannis Baptistæ; eamque solutionem de anno in annum, durante vitâ M. Philippi, continuare. Et pro maiore securitate illius, promisit idem M. Ioannes, quod faciet patrem suum aut alium aliquem, ad arbitrium M. Philippi idoneum, se obligare pro dicta summa centum quinquaginta florenorum singulis annis, aut quod aliqua Abbatia sub beneplacito S. D. N. Papæ, si opus erit, se obligabit; idque ipsius expensis sub obligatione bonorum suorum, & sub iuramento. *Quæritur*, an hic contractus valeat? & si valet, qua ratione M. Ioannes ad illius implementum compelli possit.

Paucis in re tam manifesta dicimus, hunc contractum nullo iure subsistere; & non tantum esse nullum, sed etiam illicitum, unde utrique contrahentium pena secundum juris vigorem inferri debet. Continet enim apertam & formalem simoniam conventionalem; per quam ad opus dicti D. Ioannis fit resignatio dictorum Canoniciatus & Thesaurariæ; & ex qua etiam idem D. Ioannes eosdem Canoniciatus & Thesaurariam obtinuit; & sine quâ illos obtenturus, aut dictus D. Philippus huiusmodi resignationem facturus non erat: cum in resignationibus seu renuntiationibus, atque etiam acquisitionibus beneficiorum, omnis pactio & conventio, præsertim quæ dationem vel promissionem alicujus rei temporalis continet, ut est pecunia, fundus, redditus, & aliæ similes res temporales, improbetur, *c. Cum pridem, c. Pactiones, De pact. Lud. Rom. conf. 359. Quia beneficii*, & utrumque in crimen seu delictum & ad penam simoniæ coniciat. Et quamvis ex hac conventionem & promissione nihil commodi pervenire videatur ad D. Philippum, qui sibi nihil pactus seu stipulatus est, sed tantum pauperi Monasterio; hoc tamen verum est, Dominum Ioannem pecuniam, hoc est annuam pensionem, quæ res merè temporalis est, promississe; quod satis est ad vitium simoniæ constituendum. * Ut etiam constituitur, cum resignanti seu renuntianti pecunia promissa est, etiam si hæc illi non detur, sed postea vel ex penitentia, vel liberaliter promittenti remittatur, *Panor. in d. c. Veniens nu. 1. De simonia*. Ipsa enim antecedens sic improbata conventio, & sequuta beneficii renuntiatio, & ex renuntiatione acquisitio, delicti consummationem continet; quo nemo solâ penitentia in foro exteriori liberatur, *l. Qui ea mente de furt.*

Ut etiam ad averfionem aut excusationem huius delicti nihil facit, quod D. Philippus piâ intentione non sibi, sed pauperi Monasterio provideri voluerit: nam ut furtum facere, aut usuras exer-

cere non licet, ut inde eleemosyna erogetur aut aliud opus pium fiat, *c. Si per eo de usur. c. Non est putanda 1. q. 1. c. Sicut §. eos de homicid.* ita nec per simoniacam pravitatem. Unde etiam est, quod simoniam committere dicatur is, cui sub hac conditione Ecclesiæ seu aliud beneficium confertur, ut debita Ecclesiæ solvat, *Barthel. Fraxiens. quest. reneriali 26.* Cum alioqui negari nequeat, quin saltem aliquid commodi ex hac conventionem perveniat ad Dominum Philippum, qui nominando Monasterium cui hæc pensio solvatur, sibi constitueret idem Monasterium debitorem tanti beneficii: quod ut de alieno sine specie furti fieri non potest, *l. Si ignore §. 1. De furt.* ita nec sine vitio simoniæ ex re spirituali; quam ut gratis accipit, ita quoque gratis dimittere quilibet tenetur. Proinde mature sibi consulere debent hi contrahentes, ne majores penas juris sibi superinducant, perseverando in hac conventionem; nec tam cogitare de illius implemento, quod sine delicto Ecclesiastico fieri non potest, quam quâ ratione ab ea sic recedere debeant: ut à contracto peccato & peccati penâ liberentur, & animas suas majoribus periculis non illaqueant.

De simonia.

S V M M A R I V M.

Pactum ejus, qui eligitur ad Prælaturam.

1. Religiosi ad arctiorem regulam non cogendi.
2. Prælati debet suos Religiosos alere.
3. Prælati non debet alterius conventus Religiosos proprijs præferre.
4. Prælati successor debet solvere debita prædecessoris.
5. Pacto expresso promitti posse quæ tacite insunt.
6. Consequendo mala longitudine temporis illicitum non reddit illicitum.
7. Proprium Religiosis minimè permittendum.
8. Pactum Prælati successoris, de solvendis debitis prædecessoris, est simoniacum.
9. Eligendus nullas potest facere pactiones ante electionem.

10. Ambitiosa Prælatorum pacta inficiunt electionem. CONSILIVM DLXVI.

V I D I M V S, & diligenter expendimus tredecim articulos promissionum, quas Reverendus D. N. Religiosus ex Monasterio Matricolensi electus & assumptus ad Prælatum Abbatiæ Monasterii Sancti Adriani Religiosis dicti Monasterii eum eligentibus fecit; quos omnes ex primo aspectu & verborum superficie, & ex sua materia ac qualitate, & in suo genere satis licitas esse, nihilque vel simoniacæ pravitatis, vel injustitiæ aut turpitudinis continere, opinari est.

Quippe quod in primo & secundo articulis continetur, de non faciendâ aliqua mutatione seu innovatione circa habitum seu vestitum Religiosorum, & celebrationem divini officii, improbabile videri non potest: cum omnis novitas in reprehensionem facile veniat, & regulariter in omnibus actionibus ab ea abstinendum sit, *distinct. 11. per tot. c. Cum consuetudinis de consuet. l. In his D. de legib. l. In rebus D. de constit. Princip. & Religiosus non facile ad durioris strictiorisque, quam tempore professionis invenit, vitæ & disciplinæ observatio-*